

تأثیر استفاده از سوبستراهای مصنوعی بر خصوصیات رشدی ارکیده‌ی خاک‌رست خربقی معمولی *Epipactis veratrifolia* در شرایط درون شیشه‌ای

زهره سلطانی^۱، شیرین دیان‌تی دیلمی^{۲*}، ساسان علی نیایی فرد^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد گروه باغبانی، پردیس ابوریحان، دانشگاه تهران

^{۲*} استادیار گروه باغبانی، پردیس ابوریحان، دانشگاه تهران

* نویسنده مسئول: dianati@ut.ac.ir

چکیده

ارکیده‌خاک‌رست خربقی معمولی *Epipactis veratrifolia* از گونه‌های ریزوم‌دار و بومی مناطق سردسیر و معتدل ایران است. این گونه از نظر داروئی و زیبایی حائز اهمیت است و به دلیل خواص متعدد درمانی به‌صورت بی‌رویه از رویشگاه‌های طبیعی برداشت می‌شود. در این مطالعه گیاهچه‌های سه برگچه‌ای این گونه در تیمارهای درون شیشه‌ای محیط کشت جامد فاست به‌عنوان شاهد و تیمارهای محیط مایع فاست با سوبستراهای مصنوعی مختلف نظیر پرلیت، کوکوپیت و پوکه‌معدنی، از نظر خصوصیات رشدی مورد بررسی قرار گرفتند. تیمار حاوی پرلیت به علت عدم تغییر اسیدیته‌ی محیط کشت، افزایش میزان تهویه و تبادلات گازی دارای بیشترین میزان شاخص‌های رشدی نظیر تعداد برگ، ساقه و ریشه، سطح برگ، طول ساقه و ریشه، وزن تر و خشک ریشه و بخش هوایی بود. تیمارهای حاوی پوکه‌معدنی به علت تغییر اسیدیته‌ی محیط و تیمار حاوی کوکوپیت به علت تهویه‌ی ناکافی، گیاهچه‌ها را در وضع نامطلوبی از نظر شاخص‌های رشدی قرار داده بودند. در نتیجه محیط مایع فاست با سوبسترای پرلیت به‌عنوان محیطی مناسب جهت تکثیر و رشد ارکید خاک‌رست خربقی معمولی در شرایط درون شیشه‌ای توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: محیط کشت فاست، پرلیت، کوکوپیت، پوکه‌معدنی، شاخص‌های رشدی